

FÒRUM CAT 21

TERRITORI I URBANISME – Estat i alternatives

HÀBITAT, TERRITORI I TECNOLOGIES DE FRONTERA

| Diàleg | Dimarts 17 de desembre de 2013 | 16:30 a 20:00h | Sala Nicolau d'Oliver de l'Institut d'Estudis Catalans | Carrer Carme, 47 | Barcelona |

CONVERSIÓ ECOLÒGICA, TECNOLOGIA I VALORS

Josep M. Mallarach

www.ucsusa.org

L'avís dels científics del món a la humanitat - 1992

“Els éssers humans i el món natural es troben en una cursa abocada a la col·lisió. Les activitats humanes infligeixen danys severos i sovint irreversibles al medi ambient i a recursos d'importància cabdal.

Si no es modifiquen, moltes pràctiques actuals creen un greu risc per al futur que desitgem (...) i poden arribar a alterar el món vivent fins a un punt que sigui incapaç de sostenir vida en la forma que avui la coneixem.

Urgeixen canvis fonamentals si volem evitar (...) una immensa misèria humana i que la nostra llar global en aquest planeta no esdevingui irreparablement mutilada”

L'avís dels savis indígenes

**Missatge del 'Germà gran'
des del 'Cor del Món'**

Fins ara havíem ignorat el nostre 'Germà Petit'.... Però ara no podem tenir cura del món tot sols.... El Germà Petit està fent massa malvestats.

Ha de veure, ha de comprendre, i ha d'assumir responsabilitats.

Ara haurem de treballar junts.

Altrament, el món morirà.

Mamas Kogi (1991)

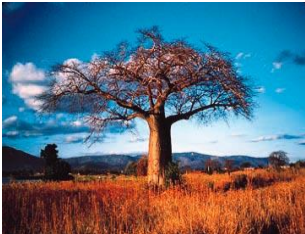

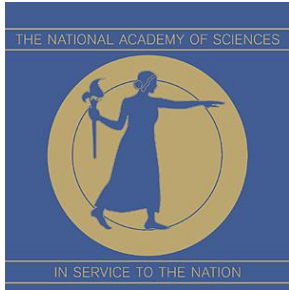
Des de Rio a Rio + 20

En termes absoluts:

- + fam i misèria
- + genocidis (físics i culturals)
- + pèrdua biodiversitat
- + desertització
- + canvi climàtic
- + migracions i refugiats
- + desigualtats (bipolarització)
- + fragilitat
- + vulnerabilitat

+ INSOSTENIBILITAT !

“En essència estem conduint un experiment fora de control amb el Planeta”

Acadèmia Nacional de Ciències d'EUA (1990)

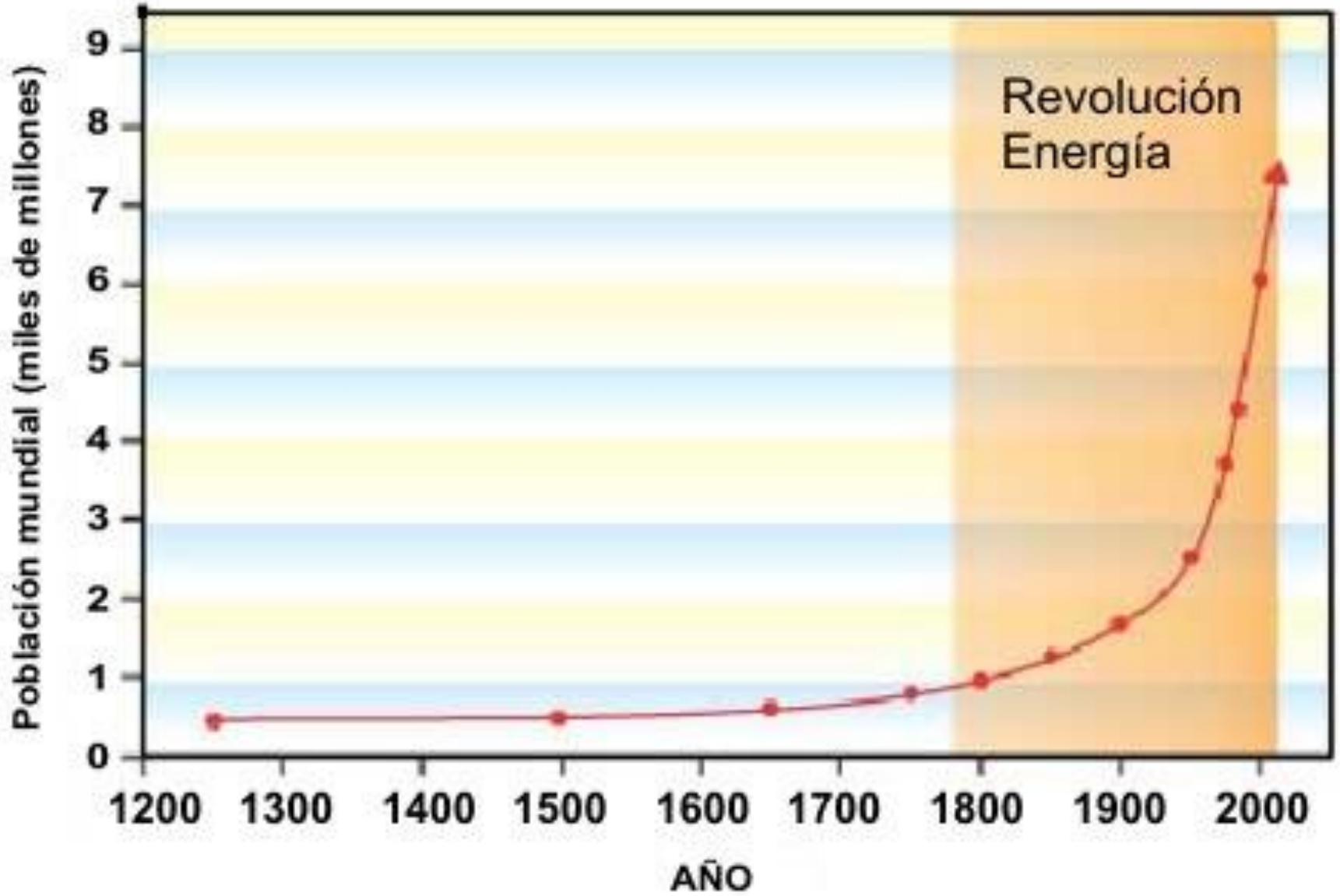
“Estem en un moment crític de la història de la Terra...o creem una societat global per tenir cura de la Terra i els uns dels altres, o ens arrisquem a destruir-nos nosaltres mateixos i la diversitat de la vida”

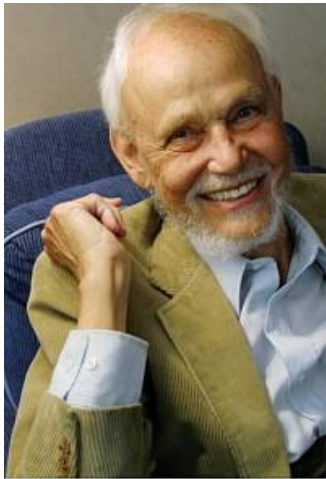
Carta de la Terra, CMAD ONU, 2000)

“La ignorància, les prioritats errònies i la indiferència duen el món de dret cap al desastre ”

Jeffrey Sachs, director del Projecte Mil·leni, ONU (2006)

Tina Fineberg / AP

Des de la filosofia i les religions comparades

Huston Smith: Els antecedents filosòfics d'aquesta crisi remunten a l'antropocentrisme del Renaixement i es desenvolupen a partir de les revolucions científiques i industrials dels segles XVII i XVIII.

Jordi Pigem: La crisi ecològica és l'expressió d'una crisi cosmològica, antropològica, ontològica de la nostra civilització.

Cal, doncs, cercar remeis a la crisi sistèmica global dins o fora del paradigma antropocèntric, materialista i positivista?

Economia - tecnologia segons l'ètica espiritual

El propòsit de la vida humana és espiritual (santificació, deificació, il·luminació, deslliurança) però requereix un equilibri material.

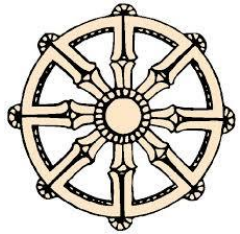

El treball (equilibrat) és un bé desitjable per a tots:

L'economia al servei de la humanitat (vers els propòsits superiors)

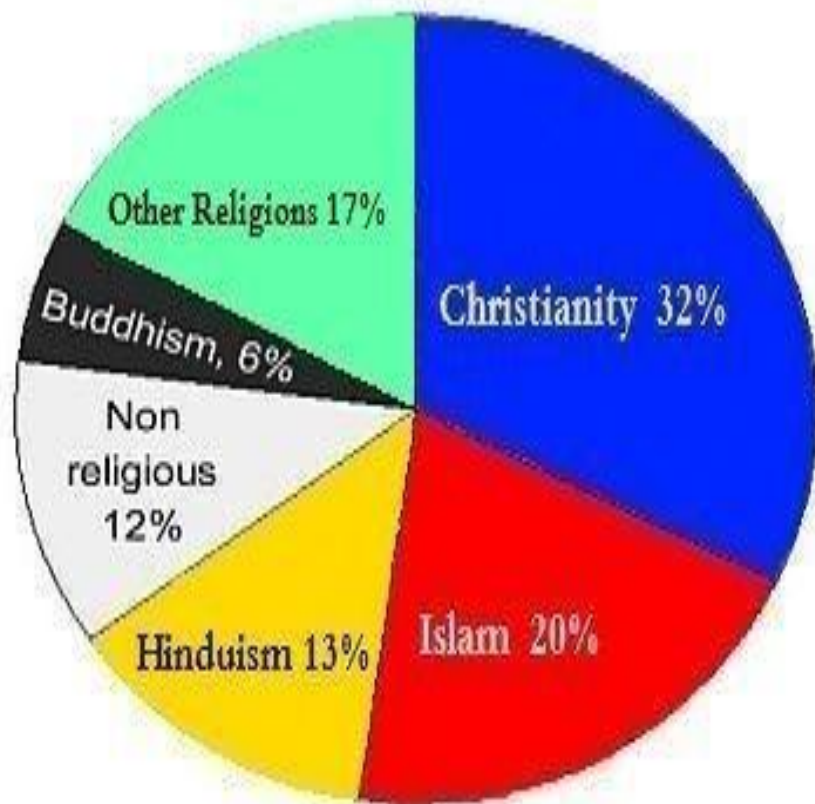
La tecnologia ha d'estar al servei de la humanitat...amb moltes línies vermelles: àtoms, gens, vida,...

Maximitzar acontentament i benestar amb el mínim de consum de recursos.

Respectar les lleis naturals: perdurabilitat com a prova de l'harmonia amb la natura.

World population: + 2.3% growth per year
 Christianity : + 2.3% growth per year
 Islam : + 2.9% growth per year

World-wide Religious Observance 2006-7

Tres casos d'èxit crític a la industrialització en del cristianisme:

- Comunitats amish: millora artesanal de les tecnologies amb energies netes.
- República monàstica Athos: autarquia amb un ús savi i restringit d'algunes tecnologies industrials
- Comunitats cistercenques (Poblet): (re)conversió ecològica: ús selectiu de les tecnologies al servei d'una opció de vida.

LES COMUNITATS AMISH (Plain people)

Comunitats cristianes, anabaptistes, establertes el segle XVII als EUA. La majoria pertanyen al *Old Order* que n'agrupa + 250.000 a Pennsilvània (50.000), Ohio (40.000), Indiana (60.000) i altres escampats.

Al segle XX la població amish s'ha doblat cada 20 any: alta natalitat i pocs fills que abandonin unes comunitats que ofereixen seguretat, en un context de crisi social i econòmica creixent.

Els Amish viuen al marge de tot el sistema EUA: parlen alemany, tenen sistema educatiu propi, no paguen impostos.

Cada comunitat Amish és independent, en gran mesura autosuficient, i té la seva pròpia tradició.

Les comunitats són dirigides per un bisbe, un predicadors i dos nivells de diaques. Tots els dirigents són escollits per tots els adults.

Els Amish són poc donats a l'especulació: la seva vida es basa en la aplicació pràctica i simple dels ensenyaments bíblics.

Els Amish són agricultors i ramaders i artesans.

L'agricultura és ecològica, familiar i comunitària. Les tasques es fan amb màquines estirades per cavalls.

Els excedents són venuts amb segell de qualitat amish.

Conserven el bell paisatge agrari en mosaic pre-industrial, al mig dels mono-conreus del '*corn belt*' el territori menys biodiversos dels EUA

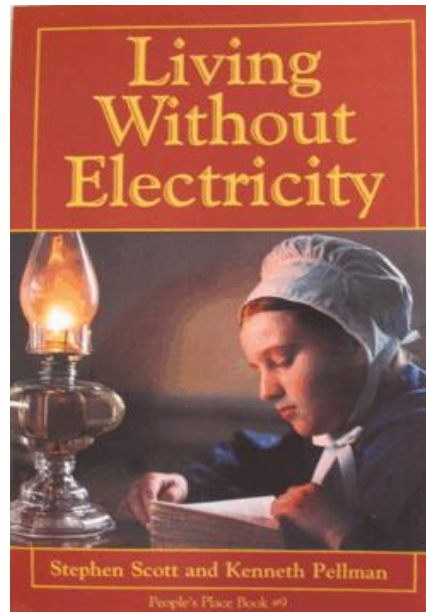
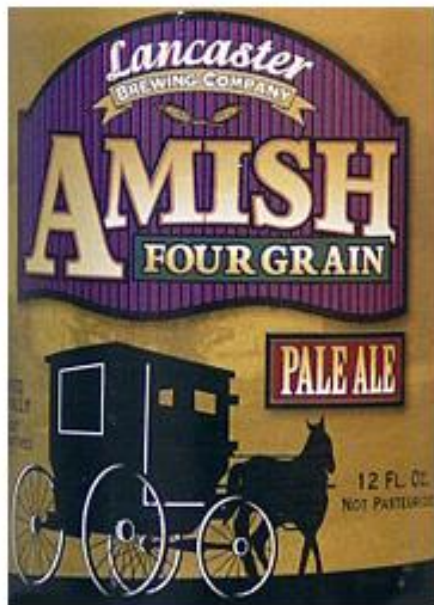

Vetllen per aplicar sempre les 4 virtuts cardinals : prudència, justícia, fortalesa i temperança (sobrietat i simplicitat)

L'aplicació sistemàtica de la prudència els ha dut a evitar la majoria de les tecnologies industrials –o a fer-ho en molt petita escala.

No tenen electricitat, produeixen els seus aliments, es fan els vestits, es desplacen amb carruatges.

No accepten subvencions del govern perquè el consideren immoral, ni admeten les assegurances.

Cada any les comunitats Amish fan grans donatius als pobres més necessitats.

Els guanys de les subhastes de treballs artesanals (*patchwork*) són donats.

Els Amish són les comunitats amb els millors indicadors de salut social dels EUA.

Es tracten amb medicines tradicionals, com la naturopatia, l'homeopatia i la reflexologia.

*“El problema no és simplement econòmic o tecnològic, és moral i espiritual. **Una solució de tipus econòmic i tecnològic només podrà ser trobada si emprenem, de la forma més radical, un canvi interior del cor, que porti a un canvi d’estil de vida i a un canvi dels patrons insostenibles de consum i de producció. No és pas massa tard.**”*

El món de Déu té uns poders de guariment increïbles. En una sola generació podem conduir la terra cap al futur dels nostres fills. Que aquesta generació comenci ara, amb l’ajuda i la benedicció de Déu.”

Declaració conjunta de Bartomeu I i Joan Pau II, Venècia-Roma, 2002.

Única república monàstica del món, amb autogovern des del s. X
Estat autònom dins de Grècia. Preserva la civilització bizantina,
autàrquica, en gran mesura, no paga cap impost. Coalició de 20 monestirs
sobirans, amb 700 assentaments monàstics.

Primeres fundacions: any 963

Port i monestir de Simonopetras

Monestir d'Iveron: asserradora

Monestir de Stavronikita: arsana

Comunitats saludables

Menjar vegetarià, amb peix fresc de tant en tant

120 dies a l'any de dejuni ortodox (menjar vegan sense pa ni oli).

Aliments ecològics del temps, simples i sans.

Medicina bizantina natural.

La població monàstica té una esperança de vida llarga, menys d'un 10% de malalties cardiovasculars i degeneratives de la Unió Europea i poca decrepitud.

Temes a debat – 2013

Reducció o clausura de certes pistes forestals

Reducció de vehicles motoritzats

Regular millor les quotes de pelegrins (320/dia) i recuperar el pelegrinatge a peu

Establir reserves marines integrals

Controlar la pesca furtiva (exterior)

EL MONESTIR DE POBLET : DE LA RECONVERSIÓ ECOLÒGICA A LA GESTIÓ AMBIENTAL SISTÈMICA

La comunitat cistercenca, gestora d'un patrimoni de v luea mundial, considera que té el deure de conservar tot el patrimoni: cultural i natural, tangible i intangible,

donant respostes als reptes contemporanis mitjançant iniciatives de veritable desenvolupament sostenible,

emmarcades en **el procés de reconversió ecològica que vol ser coherent amb els propis valors,**

comunicant els principis espirituals i ecològics subjacents als visitants de manera atractiva i efectiva.

COMPROMÍS VOLUNTARI DE COHERÈNCIA AMB L'ENTORN

El 2007 la comunitat monàstica de Poblet, inicia un procés de reflexió que la porta a elaborar una **Declaració sobre la relació que el monestir ha de mantenir amb l'entorn.**

El 2009 és aprovada per unanimitat, i adoptada pels altres tres monestirs cistercencs de la Congregació de la Corona d'Aragó. El Decret de l'Abat-President la fa vinculant *sine die*.

(RE) CONVERSIÓ ECOLÒGICA – DECLARACIÓ DE 2009

Gestió integral de tots els recursos naturals del monestir de Poblet, guiada pels principis cistercencs i les virtuts cardinals

Energia i emissions:

- Reduir el màxim possible els combustibles fòssils i substituir-los per energies netes i renovables

Gestió de l'aigua:

- Maximitzar eficiència
- Recollir aigua plujana
- Reutilitzar aigües grises

Alimentació:

- Agricultura ecològica
- Tendir a la autosuficiència

Visita :

- Millorar la qualitat
- Reduir l'impacte negatiu
- Sensibilitzar

Gestió forestal :

- Directrius forestals
- Integritat i bellesa

Jardineria :

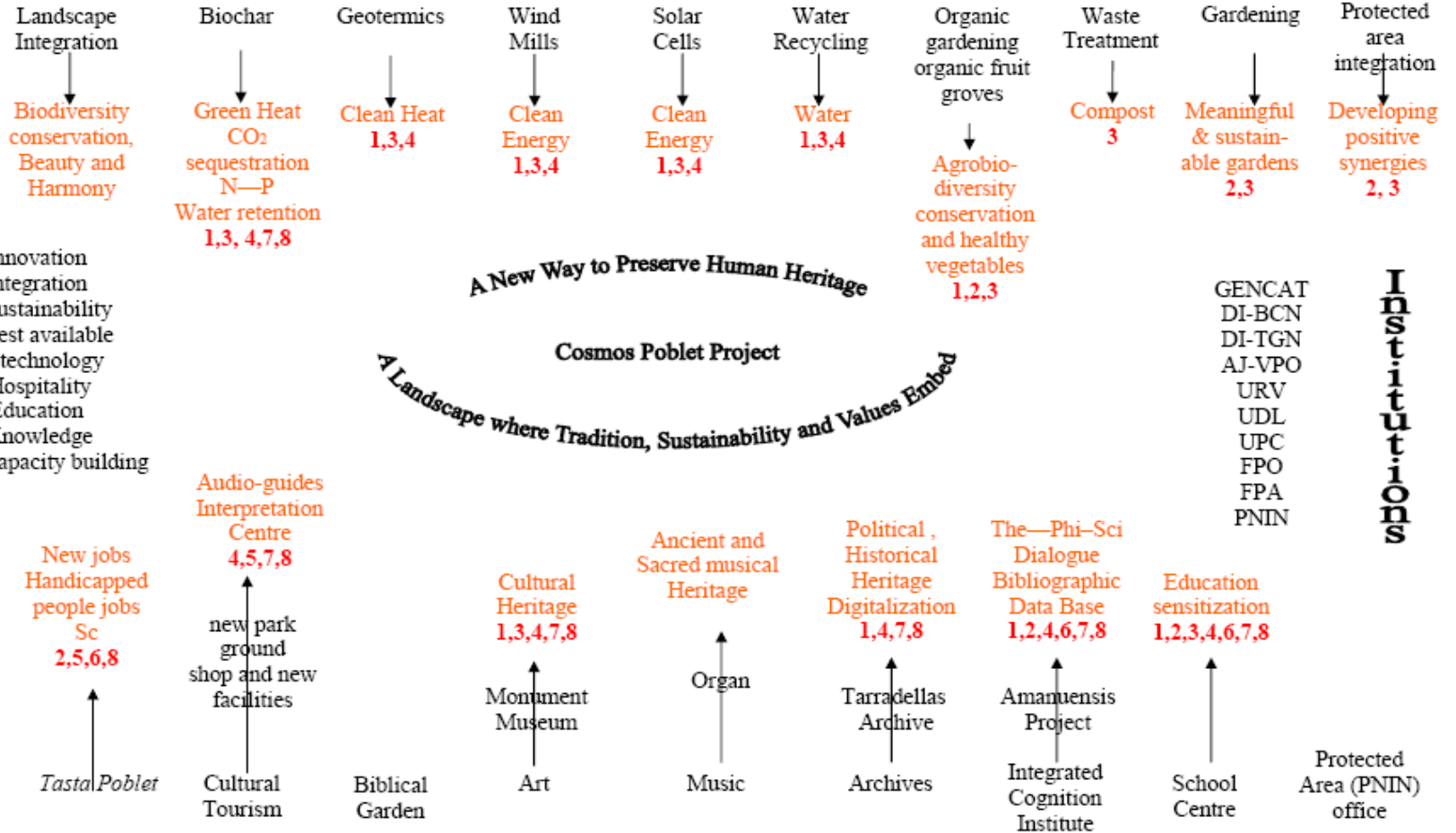
- Significativa i harmònica
- Ecològica
- Mediterrània-bíblica

Projecte LIFE + Poblet - Lluita contra el canvi climàtic

Values

- 1. Innovation
- 2. Integration
- 3. Sustainability
- 4. Best available technology
- 5. Hospitality
- 6. Education
- 7. Knowledge
- 8. Capacity building

Institutions

Un desenvolupament perdurable de debò, basat en el respecte de tota la Creació, considerant-la com un do rebut, que cal transmetre a les generacions futures, en tota la seva integritat, actuant a partir de criteris espirituals, que donen tot el sentit a la vida.

necessitem tornar a aprendre a viure
“amb reverència davant del misteri de l'Ésser,
amb gratitud pel regal de la vida
i amb humilitat pel que fa el lloc que ocupa
l'ésser humà en la natura”

Carta de la Terra (CMAD ONU, 2000)